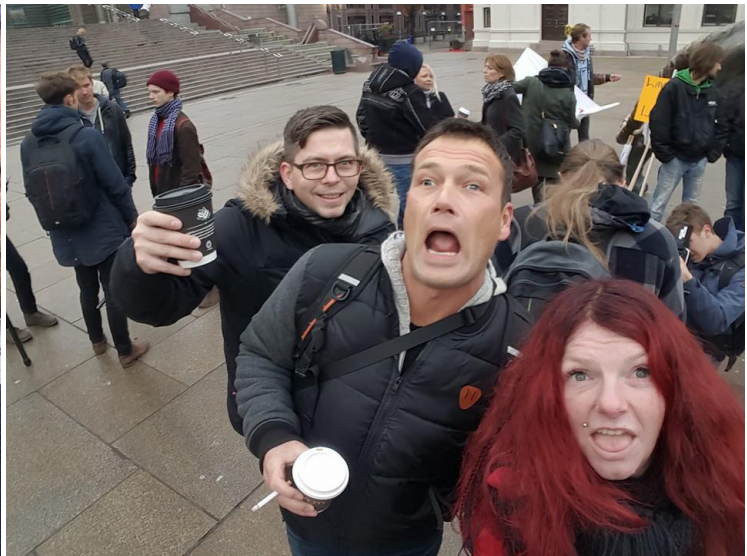

ÅRSRAPPORT 2015

<<INNHOLD>>

Forside/Innhold__side 2

Om proLAR__side 3-4

Takk for støtte__side 5

Styret og ansatte/adm/Brukerrepresentanter__side 6-7

Rapport fra Regionene, Vestfold, Rogaland, Oslo side 8 - 15

Økonomi__side 16 - 17

Organisasjonens vedtekter__side 18 - 19

Medlemmer__side 20

Samarbeid med andre brukerorganisasjoner__side 21

Internasjonalt samarbeid__side 22 - 24

Øvrig aktivitet__side 24 - 25

Kurs/konferanser og arb.gr./utvalg_ side 26

Årets Ildsjelpris __side 27

Prosjekter, Livet med LAR, __side 28

, Det er DIN lever__side 29 - 32

, Brukerundersøkelse av LAR pasienter__side 33

, Sommerleir 2015__side 34 - 36

, SMIL - sammen midt i livet__side 37 - 43

, Evaluering av SMIL 2011/2015_ side 44 - 47

, Brobygger prosjekt__side 48

Til slutt__side 49

Om proLAR

Organisasjonens navn er **proLAR, - Nasjonalt forbund for folk i LAR**

Den 5. november 2007 ble foreningen stiftet av tidligere opiatavhengige som da var brukere i legemiddel assistert rehabilitering (LAR).

At rusavhengige fikk "pasientrettigheter" i 2004 var selve bakgrunnen for etableringen av organisasjonen proLAR.

En annen viktig faktor for etableringen, var de store regionale forskjeller som brukere av LAR behandling opplevde. Praksisen ble opplevd som svært krenkende og stigmatiserende for mange brukere.

Men viktigst av alt, var å vise hvilke ressurser vi som tidligere rusavhengige besitter, og hva vi kunne klare å få til via en brukerorganisasjon.

proLAR sine hovedmålsetting er; ***“proLAR skal jobbe aktivt for at pasienter i LAR - skal ha de beste forutsetninger til å kunne oppnå en god rehabilitering og få økt sin livskvalitet”***

I 2015 har organisasjonen vokst seg betydelig sterkere. Vi har nesten doblet vår økonomiske ramme, og blitt flere brukerrepresentanter som aktivt arbeider for vår visjon og målsetting.

Etterspørselen etter rusavhengige med egen erfaring bare vokser og vokser, alle vil gjerne ha oss med i ulike arbeidsgrupper på systemnivå. Og det er jo veldig hyggelig. Men hva får vi egentlig ut av å sitte dag etter dag på div møter?

Det er et spørsmål vi selvfølgelig stiller oss, da vi ved flere anledninger føler at det ikke hjelper, og at vi som brukerrepresentanter kommer skliende inn, og viktigheten av å få det på papiret er større enn selve medvirkninga.

Klarer vi å påvirke til et bedre og mer brukervennlig system?

Vi i proLAR tror selvfølgelig at vi klarer å påvirke. Men noen ganger virker det som om det går litt i motbakke.

Vår hovedoppgave er å få et godt LAR tilbud i Norge. Og så vil vi bidra til at rusfeltet som sådan også gir et best mulig tilbud.

I løpet av 2015 har vi ansatt flere LAR brukere og gitt de mye ansvar som de skal arbeide for. Ved Oslo kontoret har vi nå to personer som deler kontorlokale og er tilgjengelig store deler av uka. Arbeidet vårt er selvfølgelig veldig oppdelt da det er mange møter og viktige arbeidsgrupper å delta i.

Men dersom våre medlemmer vil ha tak i oss, er det bare å lage en avtale, eller forsøke å droppe innom vårt kontor.

I Stavanger fikk proLAR gjennomslag og støtte på sin søknad om felles prosjekt med Stavanger kommune, Sandnes kommune, KORFOR og LAR Stavanger. Prosjektet har vi kalt «Brobygger» og ble satt i gang rett etter sommeren i 2015.

Dette er trolig et enestående prosjekt, hvor vi med vår brukerrepresentant nå kan involvere seg i alle de saker hvor brukerne ønsker bistand, og vil at vår brobygger skal være med som støtteperson/brobygger.

I løpet av 3 mnd har brobygger vårt inne i 30 pasientsaker og bistått for å løse evt konflikter eller misforståelser mellom LAR og pasient.

Dette har vist seg å være veldig effektivt. Og vi håper å kunne hjelpe mange flere i 2016.

Hovedkontoret til proLAR ligger på Sørlandet.

Vårt mål videre er å ha stor tyngde i Oslo, Rogaland, Bergen og Sørlandet.

Vi er allerede godt i gang med denne oppbyggingen.

Vi er en liten organisasjon, og kan ikke kalle oss den største LAR organisasjonen på rusfeltet, men vi er i hvert fall den LAR organisasjon som etablerer og tilbyr flest brukervennlige prosjekter og aktiviteter til våre medlemmer.

Alle våre prosjekter og aktiviteter er brukerstyrte, og dette er en metode vi opplever som svært vellykka og givende. Vi håper dere LAR brukere som sliter med å finne ut av systemet, eller som bare ønsker noen å snakke med tar kontakt med oss. Kanskje kan vi gi noen råd og dele våre erfaringer.

Vår organisasjon er Av brukere - For brukere

Årsrapport 2015 er utarbeidet av

Ronny Bjørnstad og Lene Midtsundstad

Takk for støtten!

proLAR vil i sin årsrapport trekke frem sine viktigste støttespillere som har gjort vårt arbeid i 2015 mulig

Helsedirektoratet

proLAR driftes i all hovedsak med midler fra Helsedirektoratet. Dette er fra kap. 765 post 71 fra statsbudsjettet.

Tusen hjertelig takk for økonomisk støtte til vår organisasjon.

Stiftelsen Scheibler

proLAR har ved flere år blitt støttet økonomisk av Stiftelsen Scheibler.

I 2015 gikk Scheibler inn med ny prosjektstøtte til SMIL kull 4.

Stor takk til Scheibler for uvurdelig støtte.

Ekstra stiftelsen

Takk til Ekstra stiftelsen for prosjektstøtte til Sommerleir 2015.

Helse Sør øst

proLAR fikk i 2015 økonomisk støtte til drift.

Takk til Helse Sør øst.

Helse Vest

proLAR fikk i 2015 økonomisk støtte til drift.

Takk til Helse vest.

Støttemedlemmer/pårørende

proLAR takker alle som har tegnet seg som støttemedlem og betalt frivillig innbetaling i 2015.

AbbVie

Takk til AbbVie for prosjektstøtte til vårt Hepatitt C prosjekt

"Det er DIN lever".

GILEAD

Takk til GILEAD for prosjektstøtte til vårt Hepatitt C prosjekt

«Det er DIN lever» og «Raskt svar» - hurtigtester.

INDIVOR

Takk for økonomisk støtte til våre aktiviteter.

Nordic Drugs

Takk for økonomisk støtte til våre aktiviteter.

DNE

Takk for økonomisk støtte til våre aktiviteter.

PHARMADONE

Takk for økonomisk støtte til våre aktiviteter.

Styret og ansatte

proLAR er stolte over å ha et godt fungerende styre med en blanding av brukere og fagfolk. Vår erfaringskompetanse og fagfolks faglige kompetanse har vært en miks vi setter stor pris på.

Etter årsmøte i 2015 har styret sett slik ut:

Styreleder

Gudmund Johnsen Wisløff (Natthjemmet Oslo/Kirkens bymisjon)

Styremedlem

Trond Langeland (LAR bruker)

Styremedlem

Tina Merete Vestergaard (LAR bruker)

Styremedlem

Lise Aasmundstad (LAR bruker)

Styremedlem

Siv Løvland (LAR bruker)

Styremedlem

Ida Kristine Olsen (Tidl LAR bruker)

Det ble i 2015 avholdt 5 styremøter.

Styremøte på Oslo kontoret

Administrasjon og prosjektledelse

proLAR er en brukerstyrt organisasjon. Det betyr at all drift og ledelse utgjøres av brukere i LAR. For oss er dette viktig, og noe vi setter høyt. En brukerorganisasjon skal leves og driftes utifra brukerperspektivet, og videreutvikles derfra.

Ronny Bjørnstad har i 2015 vært ansatt som daglig leder.

Bent Arild Stornes hadde praksisplass i proLAR 3 mnd, før han ble ansatt 50 % som prosjektleder for vårt Hepatitt C prosjekt i April 2015.

Ida Kristine Olsen har i 2015 vært ansatt både i administrasjon og prosjektledelse (SMIL)

Margrethe Ofstad har i 2015 vært ansatt 50% via NAV lønnstilskuddsordning.

Kenneth Egeland har i 2015 vært ansatt 50% før han begynte i full stilling som «brobygger» Sept 2015.

Siv Løvland ble ansatt i 25 % stilling fra Sept 2015.

Prosjektansatte i SMIL:

Lise Aasmundstad, Laila Aanensen, Vivian Bentsen og Sandra Wold Biard.

Prosjektansatte har i 2015 vært leid inn med ulike avtaler gjennom året.

Brukerrepresentanter 2015

Carina Helene Jørgensen, Trond Langeland, Marianne Astrid Jørgensen, Tina Merethe Vestergaard og Ole Jørgen Lygren.

Årsberetning for proLAR Vestfold 2015

Målet i år har vært å jobbe oss inn i viktige forum i Larvik kommune og LAR Vestfold, samt igangsette selvhjelp/aktivitetsgruppe for pasientene. Noen mål har vi klart å gjennomføre veldig bra, mens andre har et lite stykke igjen. Hovedmålet er å fremme og jobbe for LAR relaterte saker, og gjøre brukerorganisasjonen proLAR mer synlig i Vestfold regionen.

Brukerrepresentantenes oppgaver:

Brukerutvalg i Larvik kommune: Seks møter i året med et utvalg av rus og psykiatri organisasjoner. Marianne stiller fast, og Carina er vara. proLAR har stilt til fem av møtene.

Brukerutvalget har i år hatt særlig fokus på hvordan vi kan sikre reell brukermedvirkning. Larvik kommune har ansatt en erfaringskonsulent som brukerrepresentantene jobber tett med.

Et viktig punkt vi har samarbeidet om er hvorvidt de eksisterende tilbudene i kommunen, som Verket (aktivitets dagtilbud) og Huset (brukerstyrt dagtilbud), er et tilbud LAR pasienter får være en del av, eller får tilbud om å være en del av. Brukerrepresentantene etterspurte rehabiliteringsdelen, som kommunen har ansvar for. Blir LAR pasienter ekskludert?

Denne saken resulterte i to viktige møter med Verket og Huset. Vi har nå etablert et samarbeid som går ut på at brukerrepresentantene skal presentere organisasjonen proLAR til ansatte og deltakere på nyåret, i tillegg skal vi bistå med å få folk til å benytte tilbudet, ved å bli med LAR pasientene på de første møtene. Sammen med erfaringskonsulenten skal vi også se nærmere på om det er noen andre flaskehalsen. Videre samarbeid med dagtilbudene skal vi se mer på etter jul.

Et annet viktig punkt er eldre LAR pasienter - det er startet et lokalt prosjekt om å prøve ut en egen sykehjemsavdeling for personer med rus og psykiatri utfordringer/ LAR pasienter i skadereduserende tiltak. Dette arbeidet ønsker proLAR representantene å delta og bidra i.

Brukerrepresentant i LAR Vestfold (spesialisthelsetjenesten):

Carina Jørgensen er brukerrepresentant, og har fulgt alle de seks møtene som har vært i 2015, i tillegg et møte/samling, "Åpen time", på utleveringsstedet i Sandefjord.

Hovedfokus i år:

- Åpning av aktivitet på poliklinikkene; "Åpen time". Mål om å få til konstruktivt møte med tilbakemelding fra pasienter. Tilbud til alle LAR pasienter, men krav om at pasienter ikke opptrer ruspåvirket. Mål om å komme i gang med pasientundervisning hver 14.dag med aktuelle tema i tillegg til "Åpen time". - brukerrepresentantene skal innlede disse møtene. proLAR sørger for innledning i sør fylke.
- Hvordan jobbe med å ha fokus på hva pasientene får til - hvordan se ressursene etc.?
- Hvordan kan LAR behandlingen bli mer recoveryorientert?
- Hvordan kan det oppleves å bli møtt av LAR? proLAR formidlet at flere pasienter opplever manglende åpenhet om evt. Konsekvenser, noe som resulterer til at man unnlater å være åpen eller fortelle om utfordringer eller tanker. Viktig at pasientene opplever at de får lagt fram sin side av saken, opplevelse å bli hørt og respektert. Kan LAR være mer bevisst når noe skal formidles? - denne saken skal tas videre i seksjonens kvalitets- og fagråd, samt poliklinikk møter, til drøftelse.

Det er stor vilje og ønske om samarbeid fra LAR Vestfold, men samtidig må man som representant hele tiden passe på at man ikke er et gissel for tjenesten. Det er fortsatt ganske ferskt for LAR Vestfold å ha et brukermedvirkningsforum, og vi er kun to brukerrepresentanter med. Det viktigste representanten gjør for å motvirke dette er å være frampå, og sørge for at proLAR sine fanesaker kommer på dagsorden.

Foredrag/ innlegg som proLAR representant:

- Innlegg for nyansatte i de nye LAR utleveringspoliklinikkene i Vestfold. Jeg presenterte proLAR som organisasjon, i tillegg til tips og råd for nyansatte i hvordan vi pasienter ønsker å bli møtt. Dette gjorde jeg sammen med Dag Myrhe, brukerrepresentant i LAR Nett Norge
- Foredrag om proLAR til ansatte innen rus- og psykiatri i Larvik kommune. Det var en fagsamling hvor alle fra brukerutvalget presenterte sine organisasjoner.

Konferanser: Workshop "Det er DIN lever"

Arrangementer: Sommercamp 2015, Carina jobbet som frivillig

Lite tilbakeblikk: Målet for 2015 var å etablere et tett og bra samarbeid med LAR Vestfold, og bidra spesielt i forhold til organisasjonsendringene mht utlevering og nye ansatte. Dette målet vil jeg definitivt si vi har oppnådd, og vil absolutt fortsette å videreutvikle det samarbeidet.

Veldig glad at Larvik kommune har ansatt erfaringskonsulent, det merker representantene fruktene av allerede. Hun påvirker og forbedrer tjenesten innenfra, og vi påvirker og endrer utenfra og opp politisk, og inn i organisasjonen.

Målet om å starte selvhjelp/aktivitetsgruppe har vi ikke klart å gjennomføre pga utfordringer i forhold til kapasitet osv., men målet for 2016 er å bruke møte på utleveringspoliklinikkene i Sandefjord og Larvik til å gjøre organisasjonen proLAR og tilbudet vårt kjent, samt invitere til bowling og pizza i Larvik. Målsettingen er å gjennomføre første møte i slutten av januar begynnelsen av februar 2016.

Tusen takk for året som har gått, og vi ser fram til nytt spennende år!

Larvik 15.12.15 Carina og Marianne Jørgensen

Årsberetning for proLAR Rogaland 2015

Målet i år har vært å jobbe oss inn i viktige forum i Stavanger og Sandnes. Jobbe aktivt med proLAR's sine fanesaker samt gjøre proLAR mer kjent for flere brukere i regionen i tillegg til å kartlegge hvilke behov brukerne har. Vi har blant annet igangsatt selvhjelp/aktivitetsgruppen **Livet med LAR**, arrangert **hepatitt C** kurs for brukere og fagfolk. **Brobyggeren** i Rogaland er også et prosjekt vi er godt representert i.

I tillegg har vi opparbeidet et godt samarbeide og forhold til kommunen og fylkesmannen. Vi holder til i flotte kontorer på funkishuset i Sandnes. Hovedmålet vårt er å fremme og jobbe for LAR relaterte saker, og gjøre brukerorganisasjonen proLAR mer synlig i Rogaland.

Brukerrepresentantens oppgaver:

Var med når KORFOR startet Brobyggeren i Rogaland. Arbeider her sammen med Espen Enoksen fra KORFOR og Bente Sikveland i fra LAR Stavanger.

Brobygger prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom proLAR, Stavanger kommune, Sandnes kommune, KORFOR og LAR Stavanger. Sitter da på utleveringsstedene for LAR medikamentene L 27 og Sandnes utlevering og får god kontakt med brukerne.

Var med på Rusdag 2015 på Folkets hus i Stavanger for å høre hva LAR og kommunene jobber med og opp imot. Her hadde vi et innlegg om hva vi synes de i større grad burde satse på samt anmodet dem om å ta brukermedvirkere på alvor samt å benytte seg av disse i større grad enn det de gjør i dag.

Arrangerte Hepatitt C kurs for brukere og fagfolk i folkets hus i Stavanger den 24. mars. Her hadde vi et debattpanel etterpå som besto av blant annet flere brukerorganisasjoner som vi hadde invitert.

Innlegg på STA-RUS 2015 på Sola Strandhotell.

Forskjellige arbeidsgrupper og brukerutvalg i Stavanger- og Sandnes kommune.

Arbeidsgruppe i Jørpeland - Fra Institusjon til arbeid.

Sommercamp 2015

Livet med LAR Selvhjelpsgruppe/aktivitetsgruppe.

Det er fortsatt mange områder og arenaer proLAR kan engasjere seg i her i Rogaland. Foreløpig har jeg prøvd å engasjere meg mest der hvor proLAR har mest igjen for at vi er med.

Foredrag/ innlegg som proLAR representant:

- Innlegg på Rusdag 2015 i Folkets hus i Stavanger om hva LAR bør satse på og får frem hvor viktig det er å ha med brukermedvirkere i prosessen.
- Innlegg STA-RUS 2015 på Sola Strandhotell om brukerrepresentanter/brukermedvirkere i arbeidsgrupper.

Lite tilbakeblikk: Det var utrolig flott å se responsen på Hepatitt C kurset som ble arrangert for brukere og fagfolk. Det gir energi til å fortsette videre.

proLAR er vel kjent i Rogaland nå og vi prøver å være tilgjengelig der det skjer og der det er forventet at vi skal være til stede. proLAR er godt representert i forskjellige arbeidsgrupper og i brukerutvalgene i området.

Livet med LAR, selvhjelp/aktivitetsgruppe har vært arrangert og holdt den siste torsdagen i måneden. Det har vært godt oppmøte på disse dagene så dette ser vi frem til å fortsette med og videreutvikle i 2016.

Tusen takk for året som har gått, det sees frem til nye muligheter og utfordringer i 2016!

Sandnes 18.12.15

Med vennlig hilsen

Kenneth Egeland

Årsberetning for proLAR Oslo 2015

Styremedlem og brukerrepresentant: Siv Løvland.

Jeg ble ansatt 1 september 2015 for å være med å bygge opp proLAR avdeling Oslo.

Målet er og har vært å gjøre proLAR mer kjent og synlig i Oslo og omegn. Arbeide på systemnivå og å nå ut til brukerne i Oslo og omegn.

Hovedmålet er å fremme og jobbe for LAR relaterte saker, og gjøre brukerorganisasjonen proLAR mer synlig i Oslo og omegn.

Brukerrepresentantens oppgaver:

Sitter i brukerutvalget til ARA v/Oslo universitetssykehus.

Har i tillegg vært med i flere arbeidsgrupper ved Oslo universitetssykehus, «Samhandlingslokalisering» TSB.

Er også med i komiteen til «LAR konferansen» 2016.

Det er fortsatt mange områder og arenaer proLAR har mulighet for å ha med representanter, men foreløpig har jeg luket ut de sakene som er viktigst for proLAR å være engasjert i.

Foredrag/ innlegg som proLAR representant:

- Innlegg om feedbackverktøy på et arbeidsseminar for TSB.
- Deltok i paneldebatt på møtestedet etter at proLAR hadde arrangert «Bortvist Oslo sentrum» sammen med Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)

Konferanser:

- Workshop «Det er DIN lever»
- Arbeidsseminar om å hindre drop out i rusbehandling.

- Fagrådets ruskonferanse.
- Kriminalomsorgsdirektoratets dagskonferanse.
- Dialogkonferanse.

Arrangementer:

- Overdosedagen i Oslo, stilte som proLAR's representant.
- Holdt apell i forbindelse med Aksjon «Bortvist Oslo Sentrum».
- Debatt «Seks måneder til UNGASS».
- Stoffmisbrukerdagen på stortinget.

Lite tilbakeblikk: Det var utrolig spennende å få være med å arrangere «Bortvist Oslo sentrum». Det var så bra at vi klarte å sette fokus på bortvisninger da dette var hovedmålet. Etter at aksjonen ble avholdt inviterte Møtestedet, Kirkens Bymisjon til et debattmøte der vi og politikerne kunne uttale seg. =Oslo skrev et innlegg om aksjonen. Til og med Fagrådets ruskonferanse hadde bortvisninger på dagsorden der politimester Kåre Stølen hadde innlegg. Så fokus på bortvisninger fikk vi satt.

Vi er godt i gang å få proLAR mer kjent og sågar mer tilgjengelig i Oslo, vi er godt representert i forskjellige arbeidsgrupper og brukerutvalg.

Livet med LAR, selvhjelp/aktivitetsgruppe vil bli startet opp i begynnelsen av første kvartal i år 2016. Dette gleder jeg meg til.

Tusen takk for året som har gått, det sees frem til nye muligheter og utfordringer i 2016!

Oslo 18.12.15

Med vennlig hilsen, Siv Løvland

ÅRSBERETNING 2015

Organisasjonens struktur og hvordan den drives

proLAR- **Nasjonalt forbund for folk i LAR**, er en brukerorganisasjon for mennesker som mottar legemidlene metadon og buprenorfin i sin rehabilitering pga tidligere opiatavhengighet.

Organisasjonen ble stiftet i 2007 som følge av at rusreformen (2004) trådte i kraft og ga rusavhengige/brukere reelle rettigheter, i.hht "pasientrettighetsloven".

Organisasjonens formål § 1: "Å jobbe for at pasienter i LAR får økt kunnskap om/og innflytelse på LAR tilbudet, og blir gitt de beste forutsetninger for å oppnå en vellykket rehabilitering og god livskvalitet"

I 2015 har organisasjonen hatt 3,5 antall årsverk i administrasjon og prosjektledelse til drift og organisasjonsutvikling.

Hovedkontor har tilhold i Vest Agder, Søgne.

Organisasjonen teller pr dags dato ca 950 registrerte medlemmer/støttemedlemmer.

Styret i proLAR har i 2015 bestått av 1 person fra fagfelt og 5 LAR brukere.

Dette er: Styreleder Gudmund Johnsen Wisløff, øvrige styremedlemmer, Tina Merete Vestergaard, Ida Olsen, Trond Langeland, Siv Løvland og Lise Aasmundstad.

Det ble gjennomført totalt 4 styremøter i 2015.

Økonomi og organisasjonsutvikling har vært hovedsaker som styret har arbeidet med.

Organisasjonens utvikling, resultat og videre drift

proLAR mottok i 2015 støtte fra Helsedirektoratet og Stiftelsen Scheibler til ordinær driftstilskudd og prosjektstøtte. Andre økonomiske bidrag har kommet fra Helse sør øst, Helse Vest, Ekstrastiftelsen, AbbVie, Gilead, Nordic drugs, Indivior, DNE, Pharmadone, og betalte støttemedlemsskap.

Prosjekt SMIL <**sammen midt i livet**> avsluttet kull (4) des 2015, og starter kull (5) januar 2016. Prosjektet har hatt egen økonomisk ramme, med midler fra Helsedirektoratet og Stiftelsen Scheibler.

De totale inntektene i 2015 utgjorde kr 4.250.296,- inkl. SMIL

De totale utgiftene i 2015 utgjorde kr 4.065.922,- inkl. SMIL

De største utgiftspostene er lønnskostnader a 4` årsverk inkl sosiale utgifter, og innleide tjenester/arbeidskraft i forbindelse med organisasjonens aktiviteter og prosjekter på kr 2.185.911,-

Årsregnskapet for 2015 viser et overskudd på kr 185.950,-, som foreslås disponert slik:

Mot udekket tap kr 24.541,-.
Overføring annen egenkapital kr 161.409,-.

Etter styrets oppfatning gir fremlagte resultatregnskap og balanse med noter rettvise uttrykk for virksomhetens resultat i 2015, og økonomiske stilling ved årsskifte. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelse av regnskapet.

Årsregnskapet satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Det er mottatt støtte i 2015, hvor kr 567.000,- er balanseført som gjeld. Prosjektet SMIL har kr 282.0000,- i ubenyttede midler mens prosjektet Brobygger 2015-2016 har kr 260.000,- igjen til bruk i 2016.

Helsedirektoratet og Stiftelsen Scheibler har begge sagt at de støtter prosjektene videre. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til sted.

Arbeidsmiljøet

Arbeidsmiljøet vurderes som godt.

Viktigheten av gode og konstruktive tilbakemeldinger er svært viktig for en brukerorganisasjon. Brukermedvirkning innad i organisasjonen har bidratt til å få frem aktive brukerrepresentanter.

Det har ikke vært mye sykefravær, og heller ikke rapportert om skader.

Likestilling

Styret har ut ifra en vurdering av bedriftens virksomhet ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Kjønnsfordelingen blant ansatte og styremedlemmer pr. 31.12.2015 er 6 kvinner og 3 menn.

Når vi skal rekruttere nye ansatte i proLAR vil vi legge vekt på at vi har en jevn fordeling av kvinner og menn da vi mener dette er godt for arbeidsmiljøet. Allikevel går kvalifikasjoner og egnethet foran hensynet til kjønnsfordeling i en eventuell ansettelsesprosess.

Ytre Miljø

Selskapets drift forurensar ikke det ytre miljøet.

Oslo 30.04.2016

På vegne av:

STYRET

Organisasjonens vedtekter

§1 Formål

proLAR sitt formål skal være å jobbe for at pasienter i LAR får økt kunnskap om og innflytelse på LAR-tilbudet, og blir gitt de beste forutsetninger for å oppnå en vellykket rehabilitering og en god livskvalitet.

§2 Forbundets navn

Forbundets navn skal være "proLAR - NASJONALT FORBUND FOR FOLK I LAR"

§3 Prinsipper for organiseringen

proLAR er et selvstendig og selveiet forbund som er partipolitisk og religiøst uavhengig. proLAR består av en administrasjon og et demokratisk valgt styre.

§4 Medlemmer

Medlemskap i proLAR er gratis for alle ordinære medlemmer. Som ordinære medlemmer regnes kun LAR-brukere. Støttemedlemmer kan være enkeltpersoner, offentlige instanser eller næringsvirksomheter. Kontingent for støttemedlemskap skal være minimum kr. 200. Forbundet skal ha et register over medlemmer.

§5 Årsmøtet

Årsmøtet er forbundets høyeste organ der alle registrerte medlemmer har adgang og ordinære medlemmer har stemmerett. Et stemmeberettiget medlem kan gi skriftlig fullmakt til et annet medlem.

Ordinært Årsmøte skal avholdes éen gang pr. år og senest innen utgangen av aprilmars.

Innkalling skal være skriftlig og med 4 ukers varsel.

Bekjentgjøring på proLARs hjemmeside anses for skriftlig innkalling.

Forslag som skal behandles på årsmøtet må være styret i hende innen 1 uke før Årsmøtet.

Årsmøtet skal behandle:

1. Valg av styre
2. Godkjenning av årsberetning og årsregnskap
3. Godkjenning av handlingsplan og budsjett
4. Innkomne saker
5. Vedtektsendringer
6. Oppløsning av foreningen.

Endringer av forbundets vedtekter kan skje ved 2/3 flertall av de fremmøtte samt fullmaktsstemmer. Det skal skrives protokoll fra Årsmøtet.

Ekstraordinært Årsmøte kan innkalles av styret eller etter krav til styret fra minst 20 % av registrerte medlemmer. Styret skal da innkalle til møte innen 4 uker.

§6 Styret

Forbundet skal ha et styre på 4 til 7 medlemmer etter Årsmøtets beslutning. Tjenestetid er 2 år og gjenvalg kan finne sted. Styret velger selv sin leder og nestleder.

Styret har det øverste ansvar for driften av forbundet, og skal utarbeide årlige handlingsplaner og budsjetter. Styret skal innkalle til og forberede Årsmøtet. Styret skal ansette nødvendig administrativt personale og organisere og utvikle forbundet slik at det settes i stand til å gjennomføre formålet, jfr. § 1.

Styremøter skal avholdes minimum 4 ganger pr. år.

Innkallelse til ordinært styremøte med sakliste skal sendes ut minst 1 uke før styremøtet. Det skal skrives protokoll som godkjennes på påfølgende styremøte. Daglig leder har møterett i styremøter, men ikke stemmerett. Daglig leder eller annen ansatt er sekretær for styret. På hvert styremøte velges en sekretær som skriver møtereferat. Dersom antall styremedlemmer er et partall har styreleder dobbeltstemme

§7 Økonomi

proLAR skal ha ekstern revisor og regnskapsfører. Forbundets regnskapsår følger kalenderåret. Regnskapet skal senest 15. april være godkjent av revisor.

§8 Disposisjon

Styreleder alene eller to av styrets medlemmer i fellesskap signerer og disponerer for forbundet. Disse har også fullmakt til å gi administrativt personell disposisjonsrett til forbundets konti.

§9 Bruk av illegale rusmidler

Styremedlemmer og ansatte i proLAR skal utad og i alle sammenhenger være representative for LAR-brukere. Alle som representerer proLAR skal opptre edruelig. Ved mistanke om rus skal vedkommende ha anledning til å forklare seg. Ved åpenhet om rusproblemer vil styremedlem/ ansatt kunne få permisjon fra sitt verv etter vurdering i styret.

§10 Konflikthåndtering

Ved eventuelle misligheter eller konflikter blant styremedlemmer og/ eller ansatte i proLAR, skal styreleder innkalle de involverte parter til møte. Administrasjonen er alltid å regne som involvert part. Ved misligheter skal vedkommende gis en – 1 – mulighet til å umiddelbart gjøre opp for seg.

§11 Utestengning

Medlemmer som aktivt motarbeider proLAR sitt formål og virke som vedtatt av Årsmøtet kan utstenges midlertidig eller varig. Dette krever 2/3 av styrets stemmer og skal meddeles skriftlig.

§12 Oppløsning

Hvis styret med 2/3 flertall finner at det ikke er grunnlag for å fortsette virksomheten skal det forelegges spørsmål om oppløsning av forbundet for Årsmøte, som med 2/3 av de fremmøtte kan beslutte oppløsning. Organisasjonens eiendom og penger skal gå til organisasjon med liknende formål.

Medlemmer

Vi trenger nettopp deg som medlem. Jo flere vi er - jo sterkere er vi!!

proLAR er en medlemsbasert brukerorganisasjon for folk i LAR. Dette er våre hovedmedlemmer med gratis medlemskap.

Våre støttemedlemmer, pårørende og/eller fagfelt oppfordres til å betale en kontingent a kr 200 pr år. (Frivillig)

Pr 31.12.2015 hadde proLAR ca 1000 hovedmedlemmer på nasjonalt plan, og ca 100 støttemedlemmer.

Våre medlemmer er spredt utover hele landet.

Mål for 2016 er å få økt medlemsmasse og flere aktive brukerrepresentanter.

Mange av våre medlemmer opplever mye ustabilitet ift bolig. Flytting fra kommunale boliger til private og vice versa gjør at vi ofte får materiale og annen informasjon sendt i retur.

Vi prøver å spore ny adresse men det lar seg ikke alltid gjøre. Husk å melde ifra dersom du ikke lenger mottar informasjon fra oss.

Som brukerorganisasjon er det viktig å ha medlemmer. Våre medlemmer gir organisasjonen et større mandat til å snakke på vegne av brukerne. proLAR forsøker etter beste evne å ivareta og videreformidle "budskap" som vi hører om via medlemsmasse og andre LAR brukere i hele landet.

I tillegg tilbyr vi ulike aktiviteter til våre medlemmer. Vi er trolig den brukerorganisasjon som har flest brukerrettede aktiviteter. Dette er vi veldig stolte av å kunne tilby.

proLAR vil for året 2015 takke alle sine medlemmer som gir støtte og support over de oppgaver vi arbeider med.

Vi takker for all ris og ros, og for at så mange av dere kontakter oss og deler av deres erfaringer. Dere holder organisasjonen levende!

Vår hjemmeside www.prolar.no

Vi trenger nettopp deg som engasjert og aktiv medlem!

Samarbeid med andre brukerorganisasjoner

Et av våre største arenaer for samarbeid er forumet **Riktig Retning**. Der er alle de største brukerorganisasjonene på rusfeltet representert.

Forumet Riktig Retning skal fokusere på saker vi kan enes om, for en bedret hverdag for rusavhengige.

Riktig Retning besto i 2015 av organisasjonene RIO, FHN, MARBORG, LAR nett Norge og proLAR.

proLAR er medlem av paraplyorganisasjonen **Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon**. I 2015 deltok vi på årets studietur til Barcelona.

Våre nærmeste søsken organisasjoner

FHN - Foreningen for human narkotikapolitikk

Brukerforeningen LAR nett Norge

MARBORG Nord Norge

proLAR var i November 2015 sammen med FHN - Foreningen for en human narkotikapolitikk, på årets Stoffbrukerdag for å be politikere om en ny og mer verdig ruspolitikk for de som fortsatt faller mellom alle stoler.

Årets stoffbrukerdag 2015

Ny narkotikapolitikk? #UNGASS 2016

proLAR arbeider sammen med sine søsken organisasjoner for en mer verdig ruspolitikk. Vi ønsker å avkriminalisere bruk og besittelse, samt innføre sterkere lavterskeltiltak som heroinbehandling i Norge.

Internasjonalt samarbeid

EuroNPUD

proLAR er med i et internasjonalt samarbeid hvor brukerorganisasjoner fra 14 forskjellige europeiske land deltar. Vi sitter her i styringsgruppen.

Arbeide videreføres i 2016.

Styret drives av Fabrice Olivet (ASUD), Berne Stålenkranz (SBF), Chele Jordano, Stephen Malloy (EuroNPUD)

It's an exciting time for activism and advocacy among people who use drugs, says Mags Maher

For the first time in years, Europe has been able to gather together an experienced group of advocates to form a motivated, innovative and forward thinking activist group interested in implementing harm reduction policy and

practice across the EU. The group is called The European Network of People who Use Drugs (EuroNPUD)

Mags Maher, kordinator for **EuroNPUD**.

ANPUD - Asian network of people who use drugs BANGKOK

proLAR besøkte ANPUD i Thailand, Bangkok i Okt 2015

INPUD

proLAR er medlemsorganisasjon/nettverksmedlem i INPUD (International network of people who use drugs)

Svenske brukerforening

proLAR har etablert et nært bånd til Den Svenske brukerforeningen (SDUU) i Stockholm, Sverige.

Øvrig aktivitet i 2015

Tilhørighet og samhold er viktig og grunnleggende for en brukerorganisasjon som proLAR. Vi vil at flere brukere skal ha mulighet til å engasjere seg, delta, og føle seg som en viktig del av et større fellesskap.

Brukerhuset

Ledelse og administrasjonen i proLAR har gjennom 2015 hatt kontor sentralt plassert i SØGNE, Vest Agder. Herfra organiseres all aktivitet.

proLAR ser det som en fordel å ha lokaler i tett tilknytning til kommunens lavterskel bo tilbud. Terskelen for å oppsøke oss er senket, og vi opplever at antall besøkende både fra medlemmer, fagpersoner/samarbeidspartnere ol. har økt.

Kontoret har vært åpent hver dag mellom kl. 09.00 - 15.30
Vi satser på å flytte til nytt lokale rett etter nyttår

Oslo kontor

proLAR har i 2015 hatt kontorplass i Oslo. Margrethe Ofstad og Siv Løvland deler lokale hos Fagrådet, Rusfeltets hovedorganisasjon.

Adresse: Nedre slottsgate 7, 0157 Oslo - 4.etg.

Medlemmer ønskes velkommen til en prat ved vårt kontor.

Stavanger kontor

proLAR har i løpet av 2015 etablert seg godt i Rogaland. Kenneth Egeland har dette året opparbeidet seg kontakt nettverk, og fått mange nye støttespillere.

Vi har nå fast avtale med Funkishuset i Sandnes, og leier en liten kontorplass der

Adresse: Eidsvollgata 45, 4307 Sandnes - Funkishuset

3.etg i Funkishuset sitter Kenneth Egeland

Konferanser, utvalg, råd og arbeidsgrupper

proLAR benytter seg av mulighetene til å være tilstede på de konferanser som arrangeres av ulike instanser hvor rusfeltet er representert.

Fagrådet - rusfeltets hovedorganisasjon arrangerer hvert år flere konferanser som vi opplever som svært gode. Vi har også hatt egne innlegg på konferanser i løpet av 2015.

Vi har i løpet av året forsøkt å ha med oss aktive medlemmer på ulike kurs og konferanser som har vært arrangert på rusfeltet.

Vi har knyttet til oss flere ressurspersoner som på ulike måter nå bistår organisasjonen med sine erfaringer, både i arbeidsgrupper, SMIL prosjektet, Livet med LAR, Hepatitt C kampanjen, og andre prosjekter vi driver.

Eksempler utvalg og Arbeidsgrupper:

Ekspertråd ROP-Nasjonale kompetansetjeneste

brukerROP- Helsedirektoratet

LAR leder møter

I trygge hender 24/7 - forebygging av overdose etter soning

Nasjonale Hepatitt strategiplan

Arbeidsgruppe fokusområde Hepatitt C

Referansegruppe Nasjonale kompetansetjeneste TSB

Brukerrådet OUS- Oslo universitetssykehus

Brukerutvalg Larvik Kommune

Brukerutvalg Bergensklinikkene

Brukerråd NAV Hordaland

Brukerråd Borgestadklinikken

Konferansekomite OD dagen

Brukerråd LAR Helse Stavanger

Brukerråd Sandnes kommune

Brukerråd KPH- Sørlandet sykehus

KPH - Ledermøter

ARA brukerforum- Sørlandet sykehus

ARA arbeidskomite- Sørlandet sykehus

Velferdsetaten Oslo, prindsen brukerråd

Arbeidsgruppe Byglandsfjord ARA

Styremedlem i Dr. Olsen seminar arbeidsgruppe

Brukerråd Loland behandlingssenter m.f

Årets ildsjel pris fra Sørlandets sykehus 2015

Ida Kristine Olsen er Årets Ildsjel 2015!

Ildsjelene blant oss er verdifulle forbilder for oss alle sammen. De gir nødvendig inspirasjon når andre går trøtt og lei. Ildsjelene i blant oss sprer positiv energi og er viktige bidragsyttere i hverdagen, understreket klinikkssjef for Klinikk for psykisk helse, rus og avhengighetsbehandling, Oddvar Sæther.

I år gikk prisen til SMIL's prosjektleder, Ida Kristine Olsen. Ildsjelprisen tildeles en person som har gitt et særskilt bidrag innenfor temaet psykisk helse, psykiske lidelser og rus- og avhengighetsproblematikk. Den gis til en person som har investert og arbeidet utover det man kan forvente, så leder av ildsjelkomiteen Anne Lill Berthelsen under tildelingsfesten. Ida Kristine Olsen høstet en rekke lovord da hun ble tildelt årets Ildsjelpris KPH.

Sæther roste i sitt innlegg Olsens engasjement og avgjørende bidrag innen legemiddelassistert rehabilitering (LAR) og graviditet. Olsen har jobbet aktivt for at barn født av LAR-pasienter og familier skal få en god og forsvarlig behandling. Gjennom brukerorganisasjonen proLAR har hun drevet SMIL prosjekt siden 2011.

- Du er en verdig vinner. Det er en svært velfortjent pris, kommenterte Seniorrådgiver Gabrielle Welle Strand ved Helsedirektoratet i sitt innlegg.

Prosjekter

LIVET MED LAR

– proLAR startet Selvhjepsgrupper for LAR pasienter

Bakgrunn for prosjektet:

Det finnes pr i dag ikke selvhjepsgrupper for LAR pasienter i Norge. Det finnes imidlertid AA/NA grupper, men ofte blir LAR pasientene ekskludert, og ikke gitt mulighet til å snakke på disse møtene.

proLAR ønsker derfor å starte egne selvhjepsgrupper til vår pasientgruppe, som begynner å bli en veldig stor gruppe mennesker som savner sosiale aktiviteter.

Vi startet forsiktig og etablerte grupper i 5 store byer, med møtedag 1 gang pr mnd. Gruppene skal hete "Livet med LAR" og forsøke å samle brukere til dialog og sosialt samvær. Dette for å ha et tilbud til de mange som ofte etterlyser en sosial møteplass.

Etter som gruppene vokser seg til, kan de utvikles utifra gruppens behov, også ift andre aktiviteter. Selvhjelp Norge har gode resultater ved bruk av selvhjepsgrupper, vi tror LAR pasienter i Norge vil ha likeså gode forutsetninger, dersom det legges til rette for det.

proLAR som brukerorganisasjon, er de første som tar tak i slike grupper for vår pasientgruppe.

Med midler fra Ekstrastiftelsen fikk vi mulighet til å starte opp i Desember 2015, og har sikret dette videre i 2016.

Hepatitt C "Det er DIN lever"

I Norge sies det at så mange som 25 - 30 000 personer er smittet av HCV viruset hepatitt c. Hvor mange som smittes årlig er usikkert. Rusavhengige utgjør majoriteten av de som er smittet (Norge) og ca 80 % av injiserende brukere har denne sykdommen.

proLAR har i 2015 arbeidet mye med å bidra til økt oppmerksomhet slik at flere brukere kan ta tak i egen helse og da spesielt sin HCV.

proLAR arrangerte Hepatitt C seminar i Stavanger 24 mars 2015. Totalt 80 pers kom på vårt seminar. (Kenneth Egeland fra proLAR var konferansier på seminaret.)

I 2015 videreutviklet vi vårt prosjekt og begynte å tilby kurs til andre brukere, slik at flere skulle bli oppmerksomme på egen status.

Prosjektleder: Bent-Arild Stornes

Da vi ikke fikk fullfinansiert prosjektet, så har vi måttet gjøre om på noe av det vi hadde satt opp i prosjektplanen for 2015.

Målet er å gjøre brukere og fagfolk oppmerksomme på sykdommen Hepatitt C og hva vi kan gjøre for at flere sjekker status, samt gi av våre erfaringer. Hva finnes av behandling og hva går dette ut på? proLAR har satt fokus på emnet og jobber for å holde kurs for brukere, ansatte i spesialisthelsetjenesten og fagfolk generelt som arbeider med pasientgruppen. I tillegg til å holde kurs så hjelper proLAR's ansatte de som ønsker det å få testet seg slik at de vet om de har antistoffer eller ikke.

Kurs/Stand:

- Alle ansatte og frivillige i proLAR ble invitert til samling med professor Knut Boe Kielland til stede. Her delte Kielland sin ekspertise om hepatitt C med oss, og han svarte på alle våre spørsmål. Prosjektet ble presentert og vi hadde workshop rundt temaet, og utforming av prosjektet «det er DIN lever». Joakim Hauge fra AbbVie deltok på dag to.
- Vi var i Bergen i anledning «Verdensoverdosedag». Det var en stor konferanse med en bred deltagelse. Her hadde vi stand og vi kom i kontakt med mange forskjellige fagpersoner og brukerorganisasjoner. Alle vi snakket med var veldig positive til prosjektet, og vi så allerede her at dette var et tema som spesialisthelsetjenesten også var interessert i. Vi fikk også en del oppmerksomhet rundt Ora Quick HCV hurtigtestene som vi hadde fremme på standen. Det skapte nysgjerrighet og interesse hos mange.
- Vi ble invitert av Olav Dalgard, som er vår faglige rådgiver i prosjektet til å delta på INHSU 2015 konferansen i Sydney. Det var en fantastisk interessant opplevelse. Vi sitter nå i konferansekomiteen for INHSU 2016 som skal arrangeres 7. - 9. september i Oslo. Vi har fått ansvaret for community delen og skal ta imot og ivareta brukeraktivister fra hele Europa. Vi har også vært med på å utvikle programmet for disse dagene, og har fått inn flere forskjellige brukerperspektiver. proLAR skal også presentere sitt prosjekt «det er DIN lever» på selve konferansen.
- Vi gjennomførte første kursdag på LAR-Utleveringen i Stavanger den 19. okt. Mange ønsket å være med, men av ulike årsaker så var det flere som ikke klarte å møte opp. En viktig lærdom for oss, samtidig som det var veldig gøy å se det engasjementet som var hos de som deltok. Av ca. 100 personer som henter medisiner på L27 så deltok 13stk. De var ekstremt takknemlige og sa at vi gjorde en viktig jobb med å gi god og forståelig informasjon. Tilbakemeldingen fra avdelingsleder nå i etterkant av kurset, tyder på at flere nå har

startet behandling av sin HCV. Etter kurset fikk vi forespørsel av flere ansatte om dette var noe vi også kunne tilby dem.

- Den 20.okt. så var vi på LAR-Utleveringen i Sandnes. Her deltok fire brukere og en student. Alle som deltok fylte ut evalueringsskjema og alle var veldig positive til jobben vi gjør i prosjektet. Etter begge kursdagene her i Rogaland så kom det tydelig frem at brukerne vi hadde kontakt med ønsket å dele denne nye kunnskapen med andre brukere i sitt miljø. Dette er også en av målsettingene med prosjektet.
- I anledning «EU Testing week 20.-27. nov. 2015» booket vi avtale med døgningstusjonen Byglandsfjord SSHF, hvor vi hadde nok et informasjonskurs til brukerne. Vi hadde også med oss Ora Quick HCV-antibody tests til de som var usikre på sin HCV status. Vi fikk veldig gode tilbakemeldinger, og også her etterspørsel etter kurs for ansatte.

Lite tilbakeblikk: Vi har nå over lengre tid jobbet med å gi god HCV informasjon til alle vi møter på vår vei. proLAR som organisasjon har nå bygget opp en generell kunnskap rundt HCV med god hjelp og veiledning av de to fremste innen fagfeltet i landet.

Vi føler at vi har lykkes godt med å utvikle kursmateriell, og moduler som er lett å forstå og brukervennlige. Det er noe vi bevisst har brukt mye tid på å få til, og når 99 % av brukerne som har vært igjennom kurset til nå, sier at de vil dele informasjonen med andre så er det veldig bra. For oss er det en bekreftelse på at vi har lykkes med dette konseptet.

Vi får mange spørsmål fra brukere og fagfolk og vi kan nå gi svar med tyngde, og veiledning til de som er på vei inn i en behandlings prosess.

Vi leverer kurs, og vi har en bred kontakt i et stort nettverk som vi samarbeider med. «Helse-Norge» er blitt mer bevisst på problemet spesielt de siste årene.

Vi vil gjøre hva vi kan for å få til et opplegg der vi kan holde infokurs for ansatte som jobber med denne pasientgruppen. Vi vil også få til en arena hvor det

kommer flere brukere til kurset. Vi har utelukkende kun fått positive tilbakemeldinger fra deltagere og prosjektet har vist seg å være ett **bruker til bruker** prosjekt som setter seg hos deltagerne. Samtidig som det har skapt en nødvendig nysgjerrighet hos spesialisthelsetjenesten og andre fagfolk som jobber med denne gruppen til daglig.

Vi jobber nå med å få satt de siste datoene i Vestfold. Vi ser at det er mange arenaer som gjenstår og at etterspørselen er stor, så det er viktig å få prosjektet mer systematisk inn på flere steder. Vi gleder oss til å starte opp med kurs i Vestfold.

Det har vært et spennende år med mange gode tilbakemeldinger. Vi har stor etterspørsel etter kurs i 2016 og vi gleder oss til å sette i gang!

Tusen takk for året som har gått, det sees frem til nye muligheter og utfordringer i 2016!

Oslo 18.12.15

Med vennlig hilsen

Bent-Arild Stornes

prosjektleder

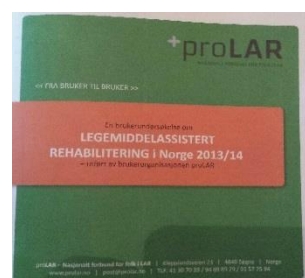

proLAR med Ronny Bjørnstad og Bent Arild Stornes på INHSU konferanse i Sydney Okt 2015 med Knut Boe Kielland og Olav Dalgard.

*Prosjektet er finansiert via støtte fra AbbVie og Gilead

Nasjonal brukerundersøkelse 2014/15

proLAR begynte sommer 2013 å planlegge gjennomføring av en nasjonal brukerundersøkelse av landets LAR pasienter. Vi satte ned en prosjektgruppe bestående av; *Lena Marie Brun, Tina Vestergaard, Geir Holum og Ronny Bjørnstad.*

I januar 2014 ble det via de ulike helseforetak sendt ut ca 6000 eks av vår brukerundersøkelse. Fristen for innlevering var 28.februar 2014.

Totalt mottok proLAR 1042 svar fra LAR brukere nasjonalt.

Resultater

Antall poster i denne spørringen: 1042

Totalt antall poster i undersøkelsen: 1042

Prosent av total: 100.00%

Brukerundersøkelsen ble presentert på LAR konferansen i Okt 2014. I 2015 tok vi kontakt med SERAF for å be om hjelp til krysskjøring og analyse. Det ble satt ned en arbeidsgruppe for å arbeide frem et større materiale. proLAR lagde avtale med stipendiat Ashley Lee fra SERAF Des 2015 for utarbeidelse av rapport. **Rapporten forventes ferdig sommer 2016.**

LAR konferanse 2014

Sommerleir Skottevik camping 2015

Middag inne en regnværsdag ☺

Middag ute en solskinsdag ☺

proLAR gjennomførte sommeren 2015 sommerleir på Skottevik feriesenter hvor vi hadde leid leiligheter og hytter til alle påmeldte. Vi arrangerte leiren fra 25 juli til 2 august 2015.

Vi sendte ut invitasjon med påmelding til våre medlemmer, hvor det ble førstemann til mølla prinsippet. Tilbudet var gratis for alle deltagere.

proLAR dekket alle kostnader vedrørende leiren.

Totalt var vi 48 store og små som deltok på samlingen. Vi Arrangerte diverse aktiviteter som fiskekonkuranser, krabbefiske, fotball og volleyball turnering. Vi hadde forskjellige vannaktiviteter med havrafting, ro-båter, kanoer osv. Vi hadde felles måltider 2 ganger om dagen, og hvor vi på lørdagen bestilte ferske reker, krabbe og loff fra restauranten på feriesenteret.

Vi hadde deltakere fra Bergen, Stavanger, Oslo, Kongsberg, Østfold, Larvik, Skien og Kristiansand.

Møteplasser som har en senket terskel for deltakelse er svært viktig for mange LAR brukere og deres familier, så vi i proLAR ønsker derfor å kunne tilby våre medlemmer aktiviteter og samlinger som dette. Alt i alt var det en veldig vellykket leir/samling som vi ønsker å kunne fortsette med, så en stor takk til alle som deltok og lot det bli gjennomførbart.

Hav rafting ble delt opp i ulike grupper, (1) for de små og litt redde 😊 (2) for de som ville prøve litt 😊 og (3) for de som ville ha full gass på havet 😊

Gøy med konkurranser
og premie til alle.

Takk til økonomiske støttespillere som gjorde dette mulig!

SMIL 2015

Rapport over gjennomførte SMIL-samlinger 2015

Deltagere 2015:

Deltagerne i år kommer fra følgende steder:

Søgne, Sandvika, Røros, Skien, Åmli, Karmøy, Stavanger og Mandal.

Barna fordeler seg slik: 2 jenter og 6 gutter.

Gjennomføring:

1. Samling 16.-20. mars 2015

Første samling var vi en gruppe med 7 mødre og 7 barn.

Denne samlingen er en «bli-kjent-samling», derfor er det ikke lagt opp til tema og program for deltagerne. Vi har felles måltider og samles som gruppe, og noe individuelt (bl.a. gå-turer og samtaler). Dette er en god måte å bli kjent med gruppa på, og gir en innsikt i deltagerens behov til de påfølgende samlingene. Vi har faste måltider, frokost, lunsj og middag hvor gruppa er samlet.

Vi hadde samlingen på Skottevik feriesenter. Her er mulighetene godt tilrettelagt for samhold, lek og friluft.

Vi disponerte også et konferanserom som vi sto fritt til å bruke til å samle gruppa, leilighetene var romslige og deltagerne bodde sammen 2 og 2 i hver sin leilighet, og leilighetene ligger tett knyttet sammen slik at gruppa får tilhørighet til hverandre ved å bo tett, samtidig som det ligger til rette for å trekke seg tilbake til sine leiligheter ved behov.

2. Samling 4.-8. mai 2015

Deltagerne denne gang bestod av en gruppe på 8 deltagere og 8 barn.

Da vi nå var blitt kjent med deltagerne, og de også var blitt kjent seg imellom, var det god forutsigbarhet i hvem som skulle bo sammen. Vi fikk samme leilighetskomplekset som fra første samling. Det ble på forhånd sendt ut program for samlingen slik at deltagerne var godt informert om hvilke opplegg som var lagt for samlingen.

Det er også tlf. kontakt mellom prosjektleder/prosjektmedarbeidere og deltagerne før samlingen, slik at vi vet at hver enkelt er godt forberedt og kan få den nødvendige informasjonen/tilretteleggingen de trenger.

Vi har de sammen rutinene på måltider som første samling, dette er også trygt for deltagerne og barna, at vi holder rutiner på måltidene for felleskapet.

I samling 2 hadde vi temaer som skulle gjennomføres, så da var det også med barnepassere slik at dette ble godt tilrettelagt for mødrene. Første dagen står fritt for program slik at mødrene, barna og barnepasserne blir kjent med hverandre. Siden vi er sammen hele dagen, og er tett på, gis det et godt grunnlag for at barna og mødrene får tid til å trygges sammen med barnepasserne.

Etter frokosten på tirsdagen startet vi dagen med en avslappende meditasjon for å gi indre ro og avslapning for kropp & sinn. Dette ble gjennomført av Laila Aanensen (hypnose-terapeut)/prosjektmedarbeider.

Tema for dag 2, var Livshjulet, smarte mål og individuell plan med Lise Aasmundstad (prosjektmedarbeider i SMIL). Dette legger grunnlaget for det faglige som jobbes med i påfølgende samlinger. Målet er at deltagerne får mer oversikt og innsikt i egne behov, samt muligheter og rettigheter. Vi jobbet med å sette mål, både kortsiktige og langsiktige.

Det var også lagt opp til individuelle samtaler og massasje-behandling med Laila Rudi Aanensen (prosjektmedarbeider i SMIL). Deltagerne fikk massasje-behandling 30-40 minutt som ble avsluttet med en samtale/coaching ifht. ett tema de selv ønsket å ta opp. Mange diskuterte utfordringer og hinder de hadde/kunne møte på sett opp mot målene vi hadde jobbet med tidligere på dagen.

På onsdagen var tema kommunikasjon og «Transaksjonsanalysen», der vi hadde innleid Birgitta Rende fra Borgestad klinikken. Hun har arbeidet på tidligere SMIL kull, og har lang erfaring med familieveiledning og terapeutisk arbeid. Hun snakket også om teamet «skyld og skam», og «hvordan kommunisere på en god måte i eget liv». Temaene appellerte godt til deltagerne som har ulike utfordringer som gjør at de må ha en god kommunikasjon både med barnet, nettverket og hjelpeapparatet.

Torsdagen hadde vi en utflukt til Aquarama med både mødre og barna. Ellers brukte vi dagen til mye lek og turgåing sammen.

Noen av deltagerne hadde også oppfølgende/individuelle samtaler med Lise Aasmundstad denne dagen.

På torsdag kveld hadde vi meditasjon «indre ro» fra kl. 21.00-22.00. En del opplevde det som litt stressende å være i et «badeland». Dette knyttet seg til praktiske ting, men også psykiske og emosjonelle ting som eksempelvis forhold til egen kropp.

Meditasjonen ga en god og trygg avslutning på en litt krevende dag.

Fredag er avreise-dag, men formiddagen benyttes til felles lek ute eller inne med barna før pakking, og klargjøring til avreise.

3. Samling 8.-12. juni 2015

På 3. samling var gruppa på 7 mødre og 7 barn.

Nå er rutinene på hvem som bor sammen godt grunnlagt, og leilighetene er de godt kjent med, da vi får benytte samme leilighetskomplekset for deltagerne på hver samling.

Mandagen er ankomstdag og består av kveldsmat og velkomst.

Tirsdagen har vi temabolk med Laila Rudi Aanensen hvor mødrene samles i konferanserommet og temaet var selvfølelse og selvutvikling.

Overskriftene under selvutvikling er «hvordan vi blir styrt av frykt» og omhandlet bla. hvordan vi selv-regulerer oss, og håndterer følelsene våre.

Vi hadde en formiddagsbolk og en ettermiddagsbolk med disse temaene på tirsdagen.

Onsdagen fortsatte Lise Aasmundstad sine temabolker om individuell plan og smarte mål. En fag-bolk på formiddagen, og en på ettermiddagen. Det oppleves som litt vanskelig å holde god konsentrasjon over tid, så de to faglige bolkene splittes opp med en god og lang lunsj pause på 2 timer.

Torsdagen dro vi på utflukt til dyreparken, og tilbragte hele dagen der med mødre og barna.

Fredag var det pakking og avreise på formiddagen.

(4.-6. september 2015, helg i Stavanger med coach Ellen)

Oppsummering SMIL, helgen i Stavanger september 2015.

Etter en del uro i gruppen gjennom samlingene våren og sommeren 2015, besluttet vi å droppe familie helgen, og heller ha fokus på å få samkjørt og samlet gruppen.

Vi valgte derfor å omprioritere, og istedenfor «familiehelg», inviterte vi alle mødrene og ansatte til en arbeids-helg uten barn i Stavanger. En av mammaene hadde ingen mulighet til barnepass, og hadde derfor med seg barnet. Vi sørget for barnepass slik at hun fikk mulighet til å delta.

Da vi nådde sommeren, og var halvveis i SMIL året, hadde vi behov for å samles som voksne, for å diskutere veien videre og gjenopprette en struktur, trygghet og stabilitet som vi var avhengige av for å fortsette.

Vi valgte å leie inn gestaltterapeut Ellen Nørholm Stensland for å jobbe med oss denne helgen.

I og med at vi ansatte også blir en integrert del av en «gruppe» gjennom disse samlingene, ønsket vi å hente inn noen utenifra for å arbeide med oss som «gruppe», samt gi oss ansatte noen gode faglige råd for veien videre. Vi fikk også gode og konkrete råd for hvordan vi kan legge opp neste års gjennomføring på en måte som gir bedre forutsetninger for å få til en god gruppe dynamikk.

Gjennomføring:

Vi arbeidet i gruppe, og hadde både praktiske oppgaver og skriveoppgaver.

- Konflikt håndtering - Freeze-flight-fight
- Vi arbeidet med forskjell på misnøye på person kontra adferd
- Følelser i fortid som man beklager, og fremtid som man bekymrer seg for. Fokus på «Her og nå»- handlingsrom og valg.
- Hva gjør at jeg føler meg trygg i gruppa NÅ
- Hva gjør at jeg føler meg utrygg i gruppa NÅ?

Vi brukte en del tid på å diskutere og reflektere rundt disse temaene. Samtidig som vi hadde praktiske oppgaver knyttet til å si ifra hvor «min egen» grense går.

Fordeler og ulemper ved å ikke sette grenser- på lang sikt, og kort sikt.

Vi snakket mye om egne valg i situasjoner, og hvordan vi både påvirker og lar oss påvirke av «flokken». Redselen for å sette grenser, og hvordan håndtere at det

man frykter skjer, samtidig som man skal være åpen for at det verst tenkelige sjeldent skjer. Vi fikk øvet oss i å kjenne på eget ansvar, og utryggheten i å ikke kunne styre andres reaksjoner- uten at det fritar oss selv for ansvar.

Vi i SMIL fikk nyttige tilbakemeldinger fra deltagerne, og de kom med helt konkrete tilbakemeldinger og råd knyttet til organisering, behov for gruppe tilhørighet osv.

Vi fikk støtte på, diskutert behovet for at ikke alle kunne og burde vite alt om alle, og at en del ting tilhørte det private og ikke skulle tas i gruppe sammenheng.

Vi avsluttet helgen med positive tilbakemeldinger til både ansatte og deltagere, og vi fikk alle med oss et skriftlig diplom med de andres positive tanker om hver og en av oss.

Vi tar med oss videre i SMIL:

- **Behovet for økt gruppe tilhørighet og «her og nå» samlinger.**
- **Individuelle hensyn har en grense for når det går på bekostning av gruppa**
- **Legge opp individuelle løp uavhengig av samlingene,**
- **Tydighet i forhold til forventninger og funksjonsnivå ved deltagelse i**
Vi spiste god mat, og hadde mange gode prater gjennom helgen. Det ble mye tårer, men like mye latter!

4.samling 26.- 28. oktober 2015

Denne samlingen ble avlyst pga at flere av deltagerne ikke hadde mulighet til å delta på denne samlingen. Det ble dessverre veldig kort varsel, men vi så ikke noe annen mulighet enn å avlyse, da kun to av deltagerne hadde anledning til å delta.

Ida (prosjektleder), Lise (prosjektmedarbeider) og Laila (prosjektmedarbeider) dro da til Skottevik der samlingene er, for å evaluere og kartlegge videre samlinger og oppsummere hvordan gruppedynamikken har vært.

Vi fikk gjennomgått notater og tilbakemeldinger fra helgen i Stavanger der vi hadde jobbet sammen med Ellen.

Vi fikk hatt gode samtaler om ansvarsfordeling, struktur og prioriteringer for avsluttende del av 2015, samt videre forløp i 2016.

Vi gjennomgikk den individuelle oppfølgingen enkelte av deltagerne har hatt gjennom året, og la opp et løp for hvordan vi skulle «samle» trådene, og få gitt den nødvendige faglige oppfølgingen, på tross av en mindre samling.

Vi fikk jobbet godt sammen disse dagene, og er glade for at vi fikk muligheten til noen dager sammen på tross av endring i planene.

5. Samling (tur) 25.-29. november 2015

Vi dro til Lalandia i Billund, Danmark. Vi reiste med en gruppe på 5 mødre og 3 barn.

3 av deltagerne kunne dessverre ikke delta på avslutnings turen vår. To måtte melde avbud grunnet sykdom, og en familie hadde innkjøring i ny barnehage, og måtte naturlig nok prioritere dette. To av deltagerne på turen hadde ikke med seg barna pga. sin livssituasjon, men valgte allikevel å delta på turen.

Vi hadde god tlf. kontakt med deltagerne på forhånd av turen, og de fikk god informasjon og ble opplyst om hva som måtte ordnes individuelt før turen.

De ordnet selv pass og dokument til turen. I forkant av turen fikk deltagerne teste seg ut ifh.t det å forberede seg på tur, og å klargjøre/forberedelser til siste samling og tur. Her kunne de også bruke noe av det vi hadde gjennomgått i tidligere samlinger.

Vi hadde lagt opp til fellesaktiviteter med bading, bowling, spill, lekeland og felles lunsj og middager. Ellers sto deltagerne fritt til å bruke turen til å kose seg med barna sine.

Lalandia er et familievennlig og tilrettelagt sted for store og små, så det var et opphold som appellerte godt til deltagerne våre.

Vi bodde i hytter som lå ved siden av hverandre, det gjorde at tilgjengeligheten til oss og deltagerne seg imellom var god.

Vi reiste med fly, og hadde hovedbase via Oslo. Deltagerne klarte seg godt selv, men vi lederne var med via hovedbasen for å være hjelpelige for å trygge dem på selve reisen.

Alt av billetter for hver enkelt og oppholdet var forhåndsbestilt, men deltagerne reiste med fly på egenhånd til hovedbasen i Oslo, noe som også er en mestring for enkelte av dem, og dette gikk veldig fint.

Oppsummert så er vi alt i alt fornøyd med gjennomføringen, og det har vært både utfordringer og gode stunder som har tilført oss mer inspirasjon og nye erfaringer som vi tar med oss inn i fremtiden med SMIL. ☺

Evaluering/ undersøkelse SMIL 2011-2015 av Lene Midtsundstad

Før oppstart av SMIL kull nummer 5, hadde vi behov for en evaluering og å innhente informasjon fra tidligere deltagere i SMIL.

Vi har tidligere evaluert hvordan familiene har opplevd det å delta i SMIL. Nå ønsket vi ytterligere informasjon også knyttet til hvordan deltagelse i SMIL hadde hatt betydning for familiene også i ettertid. Det ble utarbeidet en grundig rapport basert på telefon intervjuer. Det er redegjort for gjennomføring, intervju guide og et sammendrag av tilbakemeldingene vi fikk. Denne evalueringen har hatt betydning for prosjektplan og gjennomføring av SMIL 2016.

Gjennomføring:

Lene Midtsundstad har gjennomført telefon intervjuer i Nov/desember 2015. Det er undertegnet taushetserklæring, og har vært gjennomført i alt 17 intervjuer.

Det vil si at vi har en svarprosent på i overkant av 60% av alle deltagerne. Intervjuene er gjennomført etter «Intervju guiden», og alle svar er anonymisert, Det vil si at navn, stedsnavn og hvilke årstall deltagerne har vært med, er fjernet.

Alle informantene er informert om at deres svar, eller ønske om å ikke svare, vil bli behandlet slik at det kun er Lene som kjenner til hvilke personer som har svart, og hvem som har reservert seg.

Alle svar er anonymisert før de er gitt videre til ansatte i SMIL/proLAR.

Spørsmåls guide «Evaluering SMIL 2011-2015»

- Informere om egen rolle.

(LAR-pasient, at du ikke jobber i SMIL, tidsbruk, anonymitet, hensikten med undersøkelsen)

- Dersom viktige tilbakemeldinger/ønske om samtale rundt SMIL oppstår, så spør du om vedkommende ønsker at SMIL ansatte kontakter dem.

Spørsmål:

1. Har deltagelsen i SMIL hatt betydning for livet ditt slik det ser ut i dag?

- SKALA 1 TIL 10
- Utdyp:

2. Har det hatt betydning for deg å møte mødre og familier i tilsvarende samme situasjon som deg?

Stikkord:

- Hvordan man ser på seg selv/barnet/familien NÅ kontra FØR SMIL.

(Stikkord: selvfølelse, identitet, rollemodeller, «hva er vanlig og hva er særegent hos barn født av mødre i LAR ect.)

3. Kan du trekke frem noen enkeltelementer som du har lært i SMIL som hatt betydning for deg etter SMIL?

(Kan være både personlig og faglig. Eks: IP, AG, jobb/skole selvfølelse, kommunikasjon, ect)

4. Er du i jobb/skole i dag? Eller har planer om jobb/skole?

5. Er det noe du ville ha sagt til kommende SMIL deltagere

Sammenfatning av svar:

1. Svarene på spørsmål en var udelt positive. Alle de 17 deltagerne jeg snakket med har fått en bedre livssituasjon etter å ha fått deltatt på SMIL.

Gjennomsnitt på skalaen er: 7,9

2. Alle 17 deltagere synes det var meget viktig og hadde stor betydning å møte mødre og familier i samme situasjon som seg selv for å dele erfaringer på godt og vondt. Mange synes det var fint å se at man ikke var alene og å få oppleve å se at det faktisk gikk bra med mange flere enn de hadde blitt forespeilet fra bla. personell i helsevesenet.

Gjennomsnitt på skalaen er: 8,7

3. Når det gjaldt det å trekke frem enkeltelementer som du har lært i SMIL som har hatt betydning for deg etter SMIL var svarene også forholdsvis like. Det som gikk igjen var bla. kommunikasjon mellom en selv og barnevernet og NAV, dette anså de fleste som meget viktig og lærerikt. Skrive søknader vedrørende jobb og søgar til legater, informasjon om ansvarsgruppen og dennes funksjon og at denne egentlig skulle være til for å hjelpe den enkelte deltager og at de selv kunne velge hvem som skulle være med i nevnte gruppe var meget viktig informasjon som ingen av de jeg snakket med var klar over før etter å ha blitt gjort oppmerksom på dette i kurset. Alle hadde mer eller mindre fått orden på sin AG, ryddet opp og synes denne nå fungerte mye bedre.

De som ikke hadde AG, har nå fått ordnet det slik at de har fått dette. Når det gjelder individuell plan/handlingsplan så var det få som hadde dette før de startet på kurset, nå var også dette kommet på plass hos de fleste. Flere oppsummerte også med at de hadde fått bedre selvfølelse og livsglede!

Gjennomsnitt på skalaen er: 7.2

4. Det er mange som er kommet i jobb og eller skole etter SMIL. Det var flere som sa at før de begynte på kurs så var uføretrygd deres største mål. Etter å ha deltatt på SMIL har dette målet endret seg for de fleste til at de ønsker å få seg en utdanning og deretter komme i arbeid. Noen har hatt et yrke som de ønsker å gå tilbake til etter å ha videreutdannet seg. De synes de fikk en ekstra energi ved å være på forelesningene, lære seg å skrive søknader og rett og slett bare det å delta i samfunnet på lik linje som de fleste andre. Det var en som var uføretrygdet som pga helsen ønsket å fortsette å være dette.

5. Når det gjaldt dette spørsmålet så svarte omtrent 100 % av deltagerne jeg snakket med: Fokuser på deg selv, slapp av, vær åpen og ydmyk. Møt opp i tide til forelesningene.

Ellers så svarte samtlige at de anså det som en stor trygghetsfølelse bare det å vite at de kunne ringe til Ida når det måtte være behov for dette. Eventuelt en annen av de ansatte i SMIL.

De synes dette kurset har vært helt fantastisk. Mange ønsket at det skulle vare litt lenger over tid, eventuelt ha noen oppfølgingsmøter/samlinger etter endt kurs.

Det har vært utrolig interessant å snakke med deltagerne. De har kommet med mange positive tilbakemeldinger og takker Ida og SMIL for at de har fått en bedre livssituasjon i dag.

SMIL 2015 ☺

Brobygger prosjektet

Prosjektet er innrettet på en slik måte at det skal føre til økt brukermedvirkning på systemnivå slik at LAR Helse Stavanger kan nå målet om økt brukermedvirkning.

Det er proLAR som har tatt initiativet til Prosjekt Brobygging. Med dette arbeidet vil vi søke å styrke tilliten mellom LAR og brukerne av LAR. Ved at proLAR spiller en helt sentral rolle i prosjektet vil erfaringer fra prosjektet også bli kommunisert til politisk nivå.

proLAR arbeider for å styrke brukerkompetansen og ønsker større medvirkning i egen rehabilitering for alle LAR pasienter i Norge.

Fra 1. September 2015 startet vi opp prosjekt «Brobygger» med midler fra Fylkesmannen i Rogaland.

Vi har nå et klart mandat til å kunne gå inn i alle LAR saker der vi ser det nødvendig, og hvor ulike brukere ønsker oss med som Brobygger. Fra oppstart og ut året har «Brobygger» vært inne i over 30 saker og bistått med sin erfaringskompetanse og meklet frem bedre løsninger.

Til slutt

På vegne av alle som har engasjert seg og deltatt i proLAR iløpet av 2015, vil vi takke for støtten fra medlemmer, fagfelt, pårørende og andre støttespillere for troen på vår organisasjon.

Det har igjen vært et spennende år. Organisasjonen har vokst og vi har gjennomført etter vår handlingsplan for 2015.

Vi har hatt mange flotte møter med folk i LAR fra hele landet. Via våre prosjekter har vi knyttet nettverk med fantastiske mennesker som har hatt interesse og glede av å delta på våre samlinger.

En viktig sak for proLAR i tiden fremover er retten til egen medbestemmelse i LAR behandlingen som gis. Vi må alle sørge for å klage inn på vedtak vi ikke opplever fungerer. Vi må alle stå opp og si ifra dersom man blir dårlig behandlet. Som pasienter innskrevet i spesialisthelsetjenesten har vi krav på best mulig behandling, dette gjelder også hvilket medikament vi skal stå på.

Det har i alt for lang tid vært en ovenifra ned holdning til oss som pasientgruppe. Dette må vi få en slutt på!

Helsedirektoratet er stadig i utvikling med nye veiledere, retningslinjer og annet arbeid innenfor rusfeltet, og er en viktig arena for oss til å ta opp dette i. Når LAR retningslinjen skal revideres i 2016 vil vi i proLAR gjøre vårt beste for å bedre det som pr i dag oppleves som "lenkesoning" og uverdige forhold.

I proLAR er vi opptatt av at vi som brukere skal medvirke i eget behandlingsløp. Vi vet hva vi trenger, vi vet hvilke medikament som fungerer best, og vi ønsker å bli hørt! Samtidig ligger det et stort ansvar på oss som pasienter.

proLAR vil fortsette sitt arbeid, og håper at flere vil melde seg inn i vår organisasjon.

Takk for all støtte i 2015

Mvh
Daglig leder i proLAR
Ronny Bjørnstad

NASJONALT FORBUND FOR FOLK I LAR

Av brukere, for brukere